

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 15 december 2014, tot wijziging van de Structuurvisie Noord-Holland 2040 in verband met Wind op Land

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 2 december 2014 met kenmerk 370556-527170

Besluiten:

Artikel 1

De Structuurvisie Noord-Holland 2040 wordt als volgt gewijzigd:

A

Paragraaf 4.3 komt te luiden:

4.3 Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie

Noord-Holland heeft de ambitie om de innovatie in de Noord-Hollandse duurzame energiesector te versterken. Noord-Holland is er van overtuigd dat het verduurzamen van de energievoorziening sneller en efficiënter zal verlopen als wordt ingezet op innovatie en het versterken van bedrijvigheid. De behoefte aan duurzame energie is immers groot, maar de prijs is nog te hoog. Het is daarom alleen mogelijk een substantieel deel van onze energievoorziening te verduurzamen als de sector er in slaagt de kostprijs van duurzame energie te verlagen. Noord-Holland zal de sector daarbij ondersteunen vanuit de verwachting dat wanneer de prijzen zullen dalen, er meer zal worden geïnvesteerd in duurzame energie. Op dat moment zal ook de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie sneller toenemen en de uitstoot van CO₂ harder afnemen. Noord-Holland wil de economische kansen benutten die de verduurzaming van de energievoorziening biedt. In het Koersdocument Duurzame Energie (vastgesteld door Provinciale Staten op 5 maart 2012) is een analyse gemaakt van de sub-sectoren waarbij de economische potentie is afgewogen tegen het maatschappelijks draagvlak. Om de provinciale inzet optimaal, doelmatig en doeltreffend te laten zijn, kiest Noord-Holland ervoor zich te richten op een aantal speerpunten waarbij de balans tussen economische kansen en draagvlak het meest optimaal is. De speerpunten voor beleid duurzame energie zijn:

- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren),
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling)

- zonne-energie
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling).

Het maatschappelijk draagvlak voor windenergie op land is als gevolg van de voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines en de hiermee samenhangende toegenomen ruimtelijke impact onder druk komen te staan. De provincie komt in antwoord op deze ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen tot een restrictief windbeleid zoals eerder vastgelegd in het Beleidskader Wind op Land en bij besluit van PS op 15 december 2014.

4.3.1 Wind op Land

De afspraken in het Energie- en Klimaatakkoord zoals opgenomen in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (SV) en vastgesteld op 21 juni 2010 zijn achterhaald met het sluiten van het Nationale Energieakkoord in september 2013. In het Nationale Energieakkoord is vastgelegd dat Nederland in 2020 een van de meest innovatieve landen wil zijn en in 2050 een volledig duurzame energievoorziening heeft. Deze overgang van een energievoorziening gebaseerd op fossiele brandstoffen naar CO₂-vrije vormen van opwekking wordt energietransitie genoemd. Deze overgang wordt algemeen als noodzakelijk gezien om een opwarming van de aarde van meer dan 2 graden in het jaar 2100 te voorkomen.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk van 13 maart 2012 is opgenomen dat er voor Wind op land een separate Structuurvisie wordt opgesteld. Deze Structuurvisie is weer gekoppeld aan het Nationale Energieakkoord. Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie Windenergie op land vastgesteld.

De energietransitie zorgt voor grote aanpassingen in het energiesysteem en heeft ingrijpende consequenties voor de huidige ruimtelijke structuur van de energiesector en op de ruimtelijke inrichting in Noord-Holland. Voor de ruimtelijke ordening zijn de meest relevante aspecten:

- verminderen van de energievraag (door verminderen van gebruik, bijvoorbeeld isoleren van bestaande woningen);
- CO₂ neutrale, decentrale energieopwekking (zon, wind, warmte, biomassa);
- transformatie van het bestaande energienetwerk naar zogenaamde 'smart grids' en aansluiting van nieuwe wind- en zonneparken op het netwerk.

De provincie zal de ruimtelijk-economische effecten nader onderzoeken vanuit de drie hoofdbelangen in de SV: ruimtelijke kwaliteit, duurzaam ruimtegebruik en klimaatbestendigheid. Op deze wijze wil de provincie een bijdrage leveren aan doelstellingen van het Rijk.

4.3.1 Afspraak coalitieakkoord Wind op Land 2011-2015

In het coalitieakkoord 2011-2015 is afgesproken dat er geen uitbreiding van het aantal windturbines op land plaatsvindt. In het coalitieakkoord is gekozen voor wind op zee en niet voor wind op land.

Uitgangspunt in het coalitieakkoord is dat bij opschaling van bestaande windmolens een aantal kleine windmolens met een evenredig vermogen moeten verdwijnen. Daarbij mag de komst van een grotere molen geen negatieve gevolgen hebben voor de omgeving en de volksgezondheid.

Projectplan Herstructurering Wind op Land

De provincie streeft ernaar om prioriteit te geven aan de sanering en daaraan gekoppeld de herstructurering van windturbines die overlast veroorzaken. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan motie M11-4. Provinciale Staten hebben in lijn met deze motie op 17 december 2012 de Provinciale Structuurvisie (SV), de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS, artikel 32) en het beleidskader Wind op Land gewijzigd vastgesteld. Om uitvoering te geven aan het coalitieakkoord is als kern in het beleid vastgelegd dat het aantal windturbines niet wordt uitgebreid, teneinde de impact van windturbines op de leefomgeving en het open landschap te beperken. Door in te zetten op de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen kan het opgesteld vermogen in beperkte mate groeien en kan de provincie de afspraken met het Rijk uitvoeren. In juni 2013 heeft de provincie van het Rijk een aanvullende taakstelling gekregen van 105,5 Megawatt (MW). Deze extra taakstelling komt voort uit de doelstelling van het Rijk om een vermogen van 6.000 MW Wind op land te realiseren in 2020. De totale opgave voor de provincie komt met de extra taakstelling op een vermogen van 685,5 MW en is opgebouwd uit vier onderdelen:

- het Windpark Wieringermeer waar naar verwachting een vermogen van 350 MW wordt gerealiseerd waarvan ruim 100 MW via herstructurering. Netto groeit het vermogen met 250 MW.
- in totaal circa 330 bestaande windturbines met een gezamenlijk vermogen van ca.343 MW (bron plan-MER).
- het aanwijzen van een vermogen van 105,5 MW door de herstructureringsbepalingen van artikel 32, lid 4 van de PRV in werking te stellen.
- Uitvoering van de overgangsregeling (artikel 32 lid 7), vergunningaanvragen voor de bouw of het opschalen van windturbines die zijn ingediend voor 11 april 2011.
- 1 op 1 vervanging van bestaande turbines.

	Opgesteld vermogen (MW)	
	2013	2020
Windpark Wieringermeer	130,0	350,0
Herstructurering buiten windpark Wieringermeer	40,8	57,8
Uitbreiding opgave wegens nieuwe afspraken		105,5
Behoud buiten windpark Wieringermeer	172,2	172,2
totaal	343,0	685,5

Tabel 1: opgave windenergie op land Noord-Holland in 2020 bron plan-MER).

Provinciale rol

De provinciale taakstelling komt voort uit het Nationale Energieakkoord waarin de ambitie is vastgelegd dat de energievoorziening voor Nederland in 2020 bestaat uit 14% duurzame energie en in 2023 uit 16%. Om de doelstelling van 2020 te halen moet -verdeeld over alle provincies- 6.000 MW opgesteld vermogen van windenergie op land worden gerealiseerd. De taakstelling om een

vermogen van 685,5 MW in Noord-Holland te realiseren, voorziet in de energiebehoefte van meer dan 400.000 huishoudens.

In de Elektriciteitswet (artikel 9 f) is vastgelegd dat de bevoegdheid voor de inpassing van windparken tussen 5 en 100 MW bij Provinciale Staten ligt. In het Uitvoeringsprogramma als onderdeel van de Provinciale Structuurvisie bij project 7.4.8 is opgenomen dat Gedeputeerde Staten onderzoek doet naar de inzet van instrumenten om het proces van herstructurering wind op land te faciliteren. Gelet op de voorgaande twee punten en gezien de besluitvorming op 17 december 2012 is voor de uitvoering van artikel 32 PRV gekozen voor een provinciale regie op hoofdlijnen.

4.3.2 Herstructurering Wind op Land

Om de herstructurering mogelijk te maken is in het projectplan herstructurering wind op land gekozen voor een aanpak langs drie sporen: ruimtelijk, economisch en maatschappelijk.

Ruimtelijk spoor

De provincie geeft de kaders aan en wijst gebieden aan. Hiervoor is:

- a. een ruimtelijke analyse van GIS data gemaakt waarmee de locatie en de omvang van de saneringsopgave in beeld is gebracht. Daarnaast is een analyse van het vigerend beleid gemaakt (Rijk en Provincie) en van voorwaarden uit de PRV art 32 lid 4 (zoals afstand tot gevoelige bestemmingen en eisen met betrekking tot externe veiligheid). Deze analyses hebben geleid tot een startkaart die op 1 april 2014 door Gedeputeerde Staten (GS) is vastgesteld. Uit de overgangsbepaling (artikel 32 lid 7 PRV) blijkt dat één initiatief – windpark Westfrisia - voldoet aan de overgangsregels.
- b. de ruimtelijke analyse zoals genoemd onder a heeft geresulteerd in een voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen en is de ruimtelijk landschappelijke visie voor de inpassing van wind op land. De voorstudie is input voor het alternatief Landschap in het plan-MER. Daarnaast zijn de ruimtelijke/landschappelijke principes uit deze voorstudie vastgelegd in het door Provinciale Staten (PS) vastgestelde beleidskader Wind op Land 2014 en is er naar verwezen in de gewijzigde PRV in artikel 15.
- c. een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld en voor advies aan de Commissie MER voorgelegd. De adviezen van de Commissie MER zijn meegenomen in het plan-MER. De NRD dient als kader voor het plan-MER en is op 2 september 2014 vastgesteld door GS en op 18 september 2014 in de PS Commissie Ruimte & Milieu besproken.
- d. een plan-MER opgesteld en voor advies aan de Commissie MER voorgelegd. De Commissie MER heeft positief geadviseerd over het plan-MER. Het plan-MER dient als ondersteuning bij het realiseren van de herstructureringsopgave. Daarnaast is het plan-MER een instrument om bij de aanwijzing van mogelijke plaatsingsgebieden voor windturbines optimaal in te kunnen zetten op ruimtelijke- en leefomgevingskwaliteit.
- e. De zoeklocaties in het plan-MER zijn niet getoetst aan het nu vigerende Luchthavenindelingenbesluit (LIB) omdat er naar verwachting begin 2015 een nieuw LIB

in werking treedt. Plannen voor windparken die binnen de invloedssfeer vallen van het nieuwe LIB moeten bij besluit-MER zijn voorzien van een (voor)toets op het nieuwe LIB.

Het ruimtelijk mogelijk maken van een maximum vermogen van 685,5 MW wordt geborgd in de SV door gebieden aan te wijzen (ruim tweemaal meer dan de opgave omdat gebieden nog kunnen afvallen) en in de PRV door een maximum vermogen van 685,5 MW vast te stellen. GS zijn op grond van de Elektriciteitswet 1998 bij uitsluiting bevoegd gezag voor de gecoördineerde vergunningverlening van windturbineparken van 5 tot 100 MW. Om aan de taakstelling en gestelde termijn te voldoen kiest de provincie voor het inzetten van de Provinciale Coördinatie-regeling (PCR) en de Omgevingsvergunning (OV).

Economisch spoor

Dit spoor is gericht op de economische uitvoerbaarheid van projecten waarin de ontwikkeling van windparken is gekoppeld aan een herstructureringsopgave. De provincie vervult in dit spoor een stimulerende en faciliterende rol. Enerzijds door partijen met elkaar in contact te brengen en hiervoor bijeenkomsten te organiseren. Anderzijds door het inzetten van een windmakelaar (verkennen, verbinden, ondersteunen en allianties vormen), het beschikbaar stellen van een rekenmodel voor de herstructurering en door het toetsen van de economische uitvoerbaarheid.

Maatschappelijk spoor

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces. Omwonenden en andere belanghebbenden worden actief betrokken bij het planproces door bij de ter inzagelegging van planproducten maar ook tussentijds regiotafels en informatieavonden te organiseren. Ook betreft de provincie gemeenten waar de herstructurering plaatsvindt actief in het planproces door:

- het organiseren van ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten op cruciale momenten in het planproces.
- het organiseren van gebiedsateliers naar aanleiding van principeverzoeken. De provincie nodigt de gemeenten waar concrete initiatieven voor windparken zijn uit om te komen met voorstellen over de inrichting van de gebiedsateliers. Voor deze gebiedsateliers worden ook belangenorganisaties uitgenodigd. Een nadere toelichting op de procedure is opgenomen in het beleidskader Wind op land.

4.3.3 Windpark Wieringermeer

Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie Windenergie vastgesteld. Hierin is de provinciale taakstelling met een vermogen van 685,5 MW geborgd en wordt de polder Wieringermeer aangewezen als gebied voor de ontwikkeling van grootschalige windenergie. In het windpark Wieringermeer wordt naar verwachting 350 MW wordt gerealiseerd waarvan ruim 100 MW via herstructurering. Netto groeit het vermogen met 250 MW.

De Elektriciteitswet 1998 bepaalt dat windparken met een vermogen van 100 MW en groter onder de Rijkscoördinatie-regeling vallen. De Minister van Economische Zaken is in samenspraak met de Minister van Infrastructuur en Milieu bevoegd en stelt een Rijks Inpassingsplan (RIP) vast. Tussen

Rijk, provincie, gemeente Hollands Kroon en de alliantie van uitvoerende partijen zijn afspraken over de uitvoering vastgelegd in de Green Deal Windpark Wieringermeer.

Op 2 juli 2014 zijn het voorontwerp Inpassingsplan Windpark Wieringermeer, het eindconcept MER en het ontwerp Beeldkwaliteitsplan gepubliceerd. Het ontwerp Inpassingsplan wordt in november 2014 ter inzage gelegd. Het Windpark Wieringermeer moet in 2018 zijn gerealiseerd.

Artikel II

De Totaalkaart Structuurvisie en de digitale verbeelding ervan, behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040, te actualiseren voor het onderdeel Windenergie op land, en dit bij de eerstvolgende integrale herziening van de Totaalkaart mee te nemen.

Artikel III

De Themakaart Structuurvisie: voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie en de digitale verbeelding ervan, behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040, te vervangen door bijgaande kaart en de digitale verbeelding ervan.

Artikel IV

Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 2015.

Haarlem, 15 december 2014

Provinciale Staten van Noord-Holland

J.W. Remkes, voorzitter.

J.J.M. Vrijburg, griffier.